

Economic Policy Reforms
Going for Growth - 2008 Edition

Summary in Norwegian

Økonomiske politiske reformer
Med sikte på vekst – 2008

Sammendrag på norsk

BNP er ikke synonym med velstand. Men høy produktivitet og sysselsetting bidrar til velstand, både direkte og indirekte, ved å yte ressurser som kan implementeres i andre velstandsfremmende aktiviteter. Det er derfor viktig at den politikken som føres, ikke kommer i veien for produktivitet og sysselsetting, bortsett fra når dette kan berettiges på grunn av andre sosiale aspekter.

2007-utgaven av *Med sikte på vekst* la frem fem prioriteringer for strukturell politikk i hvert OECD-land og i EU for å bøte på bristene med hensyn til produktivitet eller sysselsetting. Dette nye nummeret ser på hvordan disse tiltakene er blitt implementert. Alt etter hvordan man ser det, kan konklusjonen være at glasset enten er halvtomt eller halvfullt. Ett år er kort tid i en strukturell politisk prosess og derfor kan realiseringen av nesten to tredjedeler av prioriteringene fra 2007 anses som et godt resultat. Men en del av gevinsten er ikke spesielt konkret, og fremskrittet er langsommere når det skal utføres i mer ulendt politisk terreng som for eksempel arbeidsmarkedsregulering. I tillegg kan man anse at den sydende økonomiske aktiviteten har lagt forholdene godt til rette for reform ved at de tilsvarende justeringskostnadene reduseres. Men som angitt i fjorårets nummer kan også de gode tidene ha redusert følelsen av at det haster med reformen.

Årets nummer inneholder fem spesialkapitler om spesifikke politiske tiltak og faktorer som innvirker på sysselsetting og produktivitet.

Når det gjelder sysselsettingen har *Med sikte på vekst* konsentrert seg om antallet personer i arbeid, med mindre vekt på hvor mange timer de arbeider. I et av spesialkapitlene gjøres det et forsøk på å gjenopprette likevekten ved å undersøke faktorene som forklarer de store ulikhetene og til dels sprikende tendensene når det gjelder arbeidstid i de forskjellige landene.

Undersøkelsen legger frem data om arbeidstiden som er lettere å sammenligne rent internasjonalt. Disse dataene bekrefter det ofte anførte faktum at den årlige arbeidstiden er vesentlig høyere i USA enn i Europa. Forskjellen representerer ca. 15 % – ca. halvdelen skyldes at USA har flere virkedager per år, og den andre halvdelen bunner i et høyere antall arbeidstimer per uke. Forskjellene i gjennomsnittlig antall arbeidstimer per uke forklares i stor utstrekning gjennom kvinners arbeidstid, og analysene viser her en klar sammenheng med satsene for marginalskatt. Undersøkelsen fremhever også en lang rekke politiske faktorer som innvirker på arbeidstiden, inkludert arbeidstidsregulering. Men i politisk sammenheng er det viktig å ta hensyn både til arbeidstid og antall sysselsatte. Politiske tiltak som fører til lavere deltakelse fra visse grupper som vanligvis jobber deltid, vil ha tendens til å øke den gjennomsnittlige arbeidstiden, men er ikke ønskelige av den grunn.

Oppsamling av menneskelig kapital er en viktig drivkraft for økonomisk vekst. To spesialkapitler presenterer en analyse, som er foretatt i samarbeid med OECDs utdanningsdirektorat, av investering i utdanning på henholdsvis grunnskole/ungdomsskole/videregående nivå og universitets-/høyskolenivå. Den forrige undersøkelsen bruker PISA-scoringene til å sette opp et mål på skolesystemenes effektivitet globalt og for enkeltskoler. Resultatene viser store effektivitetsøkninger på skoler i enkeltland som når opp til de beste nasjonale ytelsene, og i nasjonale skolesystemer som når opp til de beste ytelsene på internasjonal basis. Den globale økonomiske aktiviteten høster utbytte av høyere produktivitet og rekruttering blant store ungdomsgrupper med bedre utdanning, og/eller kostnadsbesparelser og tilsvarende lavere skatter. Undersøkelsen peker også på noen av de politiske rammebetingelsene som later til å oppmuntre effektiviteten og som gjelder valgmuligheter for ”brukerne”, forvaltningsmessig selvstyre og eget ansvar, skolens størrelse og tidlig oppdeling av elevene.

Kapitlet om høyere utdanning legger frem estimater av de tilsvarende personlige avkastningene som utdanningen gir – dette synes å være en av de faktorer som sterkest motiverer investeringene i utdanning på høyskole-/universitetsnivå. I de fleste land er de anslåtte fordelene her ganske høye, sammenlignet med gevinsten ved andre investeringer, men det finnes store variasjoner mellom landene. Kombinasjonen av høye investeringsavkastninger og, i enkelte tilfeller, en relativt lav andel av personer med fullført høyere utdanning synes å tilsi at kapitalmangel og frykt for risiko hindrer studier. Studentenes økonomi og finansieringsmuligheter er en annen nøkkelfaktor når det gjelder investeringen i høyere utdanning. Flexibilitet og vilkårene for innovasjon på utdanningsinstitusjonene er en tredje faktor av betydning. Men i tillegg må de politiske rammene innen høyere utdanning inkludere presset på offentlig finansiering, de utdannedes økte internasjonale mobilitet og ønsket om å redusere subsidier som hovedsakelig kommer den velstående delen av befolkningen til gode. Denne

kombinasjonen av faktorer peker mot politiske tiltak som gir de enkelte institusjonene større selvstyre og ansvar, større deltakelse fra studentenes side i finansieringen av skole-/universitetsavgifter og tiltak for å lette finansieringspresset og redusere risikoen ved investering i høyere utdanning.

To kapitler tar for seg betydningen av åpenhet overfor utenverdenen som drivfaktor i økonomisk aktivitet. Kapitlet om økonomisk geografi viser at avstand fortsatt er en sentral, bestemmende faktor i de internasjonale handelsmønstrene. Land som ligger langt fra sentrene med økonomisk aktivitet, driver mindre handel enn de som ligger nærmere. Dermed nyter fjerntliggende land mindre godt av fordelene som er forbundet med handel i form av større spesialisering, stordriftsøkonomi og konkurranse. Virkningene på BNP er potensielt høye.

Dette kapitlet analyserer også naturressursenes rolle og viser at ressursrike OECD-land har tendens til å ha høyere BNP. Dette står i motsetning til andre resultater som antyder at naturressursene tvert imot kan være en hemsko for utviklingsland – denne motsetningen kan muligens forklares med at OECD-landene generelt har sterkere styringsstrukturer. Det må tas hensyn til betydningen av geografisk avstand og ressursforekomster når man sammenligner økonomiske ytelser mellom landene. Enkelte land har det lettere enn andre. Men en fordelaktig eller ugunstig situasjon her bør ikke i seg selv brukes som unnskyldning for å drive en uegnet politikk. Analysen finner heller ikke belegg for at de politiske prioriteringene angitt av *Med sikte på vekst* berøres av avstand eller ressursforekomster.

Det andre kapitlet om åpenhet, basert på en analyse foretatt av OECDs handels- og landbruksdirektorat, utforsker følgene av reguleringen av innenlandsmarkedene for tjenestehandelen. Ikke overraskende viser det seg at restriktiv regulering hemmer handelen i tjenestesektoren. Denne virksomheten mellom to land reduseres også dersom landenes respektive reguleringsstrukturer er svært forskjellige. Undersøkelsen anslår at tjenestehandelen nesten kunne doubles i gjennomsnitt hvis landene nedjusterte reguleringene til det minst restriktive nivået i OECD. Som for varer vil en sterkere handel med tjenester gi markant BNP-vekst.

Analysen av dette spørsmålet i spesialkapitlene er et bidrag til det evolutive analysegrunnlaget for å identifisere politiske prioriteringer i fremtidige numre av *Med sikte på vekst*. I siste instans må sunne politiske råd være basert på analyser som er så solide og komplette som mulig.

© OECD 2008

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights/

